A SHORT NOTE ON BHUTAN AND THE BHUTANESE

Lopon Nado
Paro

༄༅། །འབྲུག་དང་འབྲུག་པ་མདོར་བསྡུས།།

༄། །ད་སྔིའི་འབྲུག་ཡུལ་འདི་ལ་ དང་པོ་ ལྷོ་དང་ མོན་དང་ ལྷོ་མོན་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག། དབྱིན་ལོ་༤༠༠ བར་ལྷོ་མོན་འདི་ རྒྱ་བོད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་བར་གཅིག་པུར་བསྡད་འདུག། དབྱིན་ལོ་༧༠༠ ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་སོགས་དང་རིམ་བཞིན་འབྲེལ་བ་བྱུང་བས་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ཚོང་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དང་ སྐབས་རེ་དམག་འཁྲུགས་བྱུས་པ་ཡང་གསལ་ (ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་)།

དབྱིན་ལོ་༢༠༠ ནང་རྒྱ་གར་སིན་དྷུའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཞིག་ཡབ་ཀྱིས་མཐའ་ལ་སྐྲུགས་པ་མོན་བུམ་ཐང་དུ་འཁོར་ཏེ་བཞུགས་པ་དེས་ རྒྱ་གར་ནས་གུ་རུ་པདྨ་སམ་བྷ་ཝ་མོན་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ནས་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་། རྒྱ་གར་པ་མང་པོ་མོན་བུམ་ཐང་དང་ འབྲུག་དབུས་སྤུངས་ཐང་ཁ་རྣམས་སུ་གཞིས་ཆགས་འདུག་དེ་ལྟར་རྒྱ་བོད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟེ་ (སིན་དྷུའི་ནྡཛ་ནམ་ཐར་)།

ཡེ་ཤུའི་འདས་ལོ་༡༥༠༠ ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ་བོད་ནས་བྱོན་སྤྲ་གྲོ་ཅལ་ཁ་དང་ ཐིམ་ཕུ་རྡོ་སྔོན་རྫོང་བདབ་སྟེ་བཞུགས་པ་དང་། ཕ་ཇོ་འབྲུག་སྒོམ་ཞིག་པོ་བྱོན་ཏེ་ རྟ་མགོར་གདན་ས་བཟུང་སྲས་བཞི་བྱུང་བ་རྣམས་སློབ་དཔོན་སྤེལ་མར་བསྐོས་འབྲུག་པ་དཀར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་ (ཕ་ཇོའི་རྣམ་ཐར་)།

བླ་མ་ཀཿ ཐོག་པ་ (རྙིང་མ་) གནས་རྙིང་པ་ (དགེ་ལུགས་པ་)

འབའ་ར་བ་གྲུབ་ཐོབ་པ་སོགས་བླ་ཁག་རྣམས་རིམ་པར་བྱོན་ དེ་སོ་སོས་གདན་ས་བཏབ ཆོས་བརྒྱུད་རེ་སྤེལ་བཞུགས་པ་ཙམ་ལས་དར་ཁྱབ་མ་བྱུང་།

འབྲུག་རྭ་ལུང་ནས་འབྲུག་པ་དཀར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་རྒྱལ་དབང་རྗེ་ ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ བསྟན་པའི་ཉི་མ་ རྣམས་རིམ་པར་བྱོན། ལྷོ་མོན་གྱི་ཡུལ་ཁམས་མཐའ་དབུས་ཀུན་དུ་འབྲུག་པ་དཀར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་དར་ཁྱབ་སྤེལ་ ཡུལ་ལུང་རྣམས་སུ་གདན་ས་ཁག་མང་དུ་བཏབ་པས་··· ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བྱོན་ནས་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་··ཆ་རྐྱེན་དུ་ཕན་པ་བྱུང་འདུག (ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་)།

དབྱིན་ལོ་ ༡༦༡༦ ནང་འབྲུག་རྭ་ལུང་གི་བླ་མ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྲས་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལྷོ་མོན་ཁ་བཞིའི་ཡུལ་འདིར་བྱོན། བླ་མ་ཁག་ལྷས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱང་ཞབས་དྲུང་གིས་མཐར་བསྐྲད་པའི་ཕྱིན་ཀྱི་དབང་དུ་བསྡུས། སྤུངས་ཐང་རྫོང་དང་ བཀྲིས་ཆོས་རྫོང་གིས་མཆོན་རྫོང་ཁག་ཆེ་ཆུང་མང་དུ་བཞེངས། བཀའ་བློན་དང་ རྫོང་དཔོན་ སྤྱི་བླ་དཔོན་སློབ་ དྲུང་པ་ རྒྱ་དྲུང་ཤར་ནུབ་སོགས་འབྲུག་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་ལས་སྣེ་བྱེད་པོར་རིམ་··པ་གོང་འོག་སོ་སོར་བསྐོས་དེ་ལྷོ་མོན་གྱི་ཡུལ་ཁམས་འདི་འབྲུག་དང་ འབྲུག་པར་བསྒྱུར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ (ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་)།

ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་རང་ཉིད་ཐུགས་དམ་ལ་ཞུགས་པར་བཞིད་དེ་ ༡༦༥༠ ལོ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཛད་སྒོ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་དྲུང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་དང་ སྡེ་སྲིད་དབུ་མཛད་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་གཉིས་··ལ་ཞལ་ཆེམས་རྒྱས་པར་གསུངས་དེ་ དབུ་མཛད་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་ སྡེ་སྲིད་

ཕྱུག་མཛོད་པ་བསྐོས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་༥༧ པར་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་མ་ཉམས་པར་ ༡༩༠༧ བར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བསྐྱངས་པ་ཡིན།

❋ ❋ ❋

༄། །གོང་ས་ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱུག་ལ་ འབྲུག་གི་མངའ་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་ ༡༩༠༧ ལོར་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་ནས་བཟུང་།

ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱུག་ཡབ་སྲས་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཛད་པ་བཟང་པོས་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་སྟར་གྱི་ལུགས་སྲོལ་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་མ་ཉམས་པར་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པ་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་ ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ་ཐོག་ནས་ ཆོས་སྲིད་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་མི་ཉོད་པར་མཛད་པ་བཞིན་ རྒྱལ་པོ་ཡབ་མེས་སྲས་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་དུ་མངའ་བདག་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་མཛད་པ་དེ་ཉི་རྒྱལ་རབས་ཀུན་གྱི་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅིག་བྱུང་བ་ཡིན།

༄། །འབྲུག་གཞུང་གིས་དབང་བའི་ས་གནས་དང་ རྫོང་དང་རྫོང་ཆེན་རྣམས་ཤར་དེ་ལྟན་གི་རི་ནས་ ནུབ་ད་ཡིང་ཀོ་ཁྲིའི་བར་རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ལས་སྣོ་ ༡༨ ཡོད་། དེ་ལྟན་གྱི་རིའི་རྫོང་དང་ ད་ཡིང་རྫོང་གཉིས་ལ་རྫོན་དཔོན་རེ་ཡོད་ གཞན་ལས་སྣོ་ཚོར་རྒྱ་དྲུང་རེ་བསྐོ་སྲོལ་ཡོད་།། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྲས་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལས་སྟོད་གངས་རི་ཏི་སེ་ (ཀི་ལཱ་ཤ་) དར་ཆེན་བླ་བྲང་དང་འཁོར་ཆགས་སོགས་མཆོད་གཞིས་དང་བཅས་པར་གངས་རིའི་བླ་མ་ཞིས་སྤྲུང་ཐང་གྲྭ་ཚང་ནས་བསྐོ་སྲོལ་ཡོད་།

བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟེ་བལ་ཡུལ་དུ་སྤ་གྲོ་གཟར་་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ཕྱིན་པ་ནས་བལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་འབྲུག་པའི་དགོན་པ་བཏབ་པ་དང་   གྲྭ་རིགས་ཡོན་བདག་བལ་པོའི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་ཕྱུམ་སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་བལ་ཡུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་དང་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་་་སོགས་འབྲུག་པས་རང་དབང་གིས་ལོ་གྲངས་དུ་མར་འཛིན་སྐྱོང་མཛད་པ་ཡང་བྱུང་ཡོད་། །

སྡེ་སྲིད་བཅུ་པའི་སྐབས་   བོད་རྒྱལ་མི་དབང་དང་མཐུན་འབྲེལ་དམ་ཟབ་བྱུང་སྟེ་འབྲུག་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་བོན་འགྲུལ་པ་ (ལོ་ཆག་) ཟེར་བ་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རྟག་སྡོད་ལ་བོད་གཞུང་ནས་གོ་ཐོབ་དང་འབྲེལ་སྡོད་གནས་ཐོག་བབ་སོགས་མཐུན་་་་རྐྱེན་གནང་བཞིན་བོད་འབྲུག་དབར་མཛའ་མཐུན་ཟམ་མི་ཆད་པ་བྱུང་ཡོད་།   བསེ་ལའི་ཆོས་རྗེ་བྱམས་མགོན་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་འདི་ཉིད་   སྡེ་སྲིད་བཞི་པ་བསྟན་་འཛིན་རབ་རྒྱས་སྐབས་་་   ཁམས་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པས་ཀྱི་   ལྷོ་འབྲུག་པའི་བླ་མ་ཞིག་དབུ་བླར་དགོས་ཚུལ་འབྲུག་གཞུང་ལ་ཞུས་པ་བཞིན་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་ ༤ བཞུགས། (ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་ཐར་) ༎

ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་ལོ་གྲངས་འགའ་ཤས་བཞུགས་ཏེ་་་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀ་ཤི་མིར་ལ་ཡང་ལ་དྭགས་ནས་ཞབས་ཐང་གིས་ཕྱིན།

རྒྱ་གར་གི་ཛོ་ཀི་རྣམས་དང་རྒྱ་སྐད་ཐོག་བགྲོ་གླེང་མཛད་པས་མཁྱེན་ཡོན་ལ་་ཚད་མེད་པའི་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན།   ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོས་མཆོད་གཞིས་ཁག་ཕུལ་ཏེ་དགོན་པ་བཏབ་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་རྒྱལ་བའི་རྩ་བར་གྱུར་།   ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་་

གཅིག་སྐར་མཉམ་ཁྲིད་གནང་སྟེ་སྤྱངས་ཐང་གླ་ཚང་ནང་བཞུགས་པ་དེ་ཕྱིས་སུ་རྗེ་མཁན་པོ་༸བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་ཞུ་བ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། (ངག་རྒྱུན་རྣམ་ཐར་)

རྟ་མགོའི་ཆོས་རྗེ་ནི་ ཕྲར་ཕ་ཇོ་འབྲུག་སྒོམ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ བསྐྱངས་པ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ཕ་ཇོ་འབྲུག་སྒོམ་གྱི་གདུང་རབས་རིམ་ཐོར་དུ་སོང་བ་ན། ཕ་ཇོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་གདུང་བརྒྱུད་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ དེའི་སྲས་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན། དེའི་སྲས་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུག་པའི་བསྟན་སྲིད་ལ་ཤིན་ཏུ་བཀྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་།(བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་རྣམ་ཐར་)

༄ ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ གཙང་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས་སོགས་ལས་བརྒྱུད་དེ་འབྲུག་རང་གི་མཁས་གྲུབ་མཁན་ཆེན་པད་དཀར་འབྱུང་གནས། བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། དམ་ཆོས་པད་དཀར། ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན། ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས། འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན། ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་རྗེ་མཁན་པོ་རྣམས་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་རྣམས་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

དེ་ལྟར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྡེ་སྲིད་དབུད་མཛད་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་རྒྱལ་ སྡེ་སྲིད་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ སྡེ་སྲིད་ ༡༣ པ་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ནི་ལྷག་པར་དུ་ཡང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་མཛད་རྗེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། (སྡེ་སྲིད་དབུ་མཛད་རྣམ་ཐར་ལྷོའི་ཆོས་འབྱུང་) (བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་རྣམ་ཐར་) (ཤེས་རབ་དབང་ཕྱུག་རྟོགས་བརྗོད་)

༄། ཨྱོན་དབང་ཕྱུག་ལ་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཚང་མས་སྤྱི་རྗེ་
གཅིག་གཏོད་ཀྱིས་ ༡༩༠༧.༡༢.༡༧ ལ་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་བ་བཞིན་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་
༡༦ བར་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་སྲས་འཇིགས་མེད་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་ཁྲིར་ཕྱིན་ལོ་ ༢༠ སྲིད་
བསྐྱངས། དེ་ནས་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་ཁྲིར་ཕྱིན་ཏེ་སྔར་སྲོལ་བརྟན་སྲིད་
ཡབ་རྗེའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་ཞིང་ དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དཔལ་འབྱོར་སོགས་རྒྱ་
གར་གཞུང་གི་མཛའ་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མུས་ཡོད་པ་ནི་ རྒྱལ་
པོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་ཡོད། ། སློབ་དཔོན་གནག་མདོག།

What we today call Bhutan was known as Mon, Lho, or Lhomon in the beginning. Till the 6th century, Lhomon had no contacts with Tibet or India. In the 7th and 8th centuries, during the times of King Srongtsen Gampo (557-649), King Thrisrong Detsen (742-804), and King Tri Ralpa Chen (regn. 815-836) of Tibet, Lhomon gradually established religious, cultural, and trade relations with Tibet. Occasionally they had wars as well.[1]

In the 8th century, a prince of Sindhu in India was forced into exile by his father, came to Bhutan and made Bumthang his new home. This prince invited Maha Guru Padmasambhava to Bumthang, and this marks the first contact with India. Many Indians migrated to this country and settled in Bumthang and Punakha in central Bhutan.[2] Gyalwa Lhanangpa of Tibet came to Lhomon in the 12th century and built Chalkha at Paro and Dongon at Thimphu and settled down in this country. Similarly, Phajo Drukgom Shigpo also came in 1232 and made Tago as his seat. His four sons became spiritual as well as temporal heads of the area and established the Drukpa Kargyudpa sect there.[3]

Lama Kathogpa of the Nyingmapa sect, Lama Nenyingpa of the Gelugpa sect, and Maha Siddha Barawa and others also came to Bhutan and established their own traditions, but they could not propagate their religious sects widely.

From Ralung followers of the Drukpa Kargyud came to to Bhutan, one after another, such as Gyalwang Je (1428-1476) in 1460, Ngawang Chogyal (1463-1538) in 1490, Drukpa Kunleg (1455-1529) in 1500, Ngaggi Wangchuck (1517-1554) in 1530, and Tempai Nyima (1567-1619) in 1580, and they propagated the teachings of the Drukpa Kargyudpa sect far and wide throughout the land. They also founded many religious centres. The arrival of Shabdrung Ngawang Namgyal from Tibet further strengthened the Kargyudpa sect in Bhutan.[4]

In 1616, Shabdrung Ngawang Namgyal (1594-1651), son of Lama Tempai Nyima (1567-1619) of Ralung Monastery, came to Bhutan (Lhomon). Five different lamas

1 *Lhoi-chos-jung* ("Growth of Religion in the South"/ i. e. Bhutan/)
2 *Sindhu Rajai-namthar* ("Biography of Sindhu Raja")
3 *Phajo-namtar* ("Biography of Phajo Drukgom Shigpo")
4 *Lhoi-chos-jung*

who had their establishments in the country strongly opposed Shabdrung Ngawang Namgyal on his arrival, but they were defeated by him. He built many large and small Dzongs in the country including Punakha Dzong and Tashichhodzong of Thimphu. He also created many administrative posts, such as Kalon (Minister), Dzongpen (Governor), Chila or Penlop (Governor), Drungpa (District Officer) and Gyadrung Shar and Nub (Collectors) and posted them throughout the country. As the Drukpa Kargyud sect became the state religion, the country was named after the religion as *Druk Yul,* and the people of the country came to be known as Drukpas.[5]

In 1650, before Shabdrung Ngawang Namgyal entered into final deep meditation, he granted his last testament of instruction on ecclesiastical and administrative affairs to Drung Damchos Gyaltshen and Desid Tenzing Drukgyal. He also appointed Tenzing Drukgyal (1591-1656) as the first Desid of the country. From that time up to 1907, a toal of 57 Desids had ruled the country.

In 1907, Ugen Wangchuk (1862-1927) was unanimously elected by the nation the first hereditary King of the country. Ugen Wangchuk and his descendants ruled the country with the establishment of modern education and development on the one hand and the preservation of the traditions on the other hand. During the rule of Ugen Wangchuk and his successors, the country made great progress in religion as well as in administration. A golden chapter in the history of Bhutan is the remarkable achievements made during the region of His Late Majesty Jigme Dorji Wangchuck (1928-1972) the 3rd hereditary King of Bhutan.

From Devan Giri Dzong in the east to Dali Koti Dzong in the west, the territory of Bhutan with India has 18 doars. There used to be one Dzongpon at Devan Giri Dzong and another at Dali Koti Dzong. The rest of the doars used to have Drungapas. With the development of relations with the King of Ladakh, the State Monk Body of Punakha used to send Head Lamas to look after Darchen Labrang, etc., in Tod Gangri (Mount Kailash).

Bhutan also had relations with the King of Nepal. Zarchen Chosje Damcho Pedkar (1636-1708) visited Nepal and established Bhutanese monasteries in Nepal. The King and the ministers of Nepal extended their royal support to the monks, and the temples of Swayambhu and Buddhanath remained under Bhutanese ownership and management for many years in the 17th and 18th century.

More friendly relations between Bhutan and Tibet were established in 1734, during the time of the 10th Desid; and a Permanent Representative of Bhutan to Tibet, called Bondruk or Lochag, was stationed in Tibet, and the government of Tibet extended full diplomatic status to the Representative of Bhutan. In 1688, during the time of the 4th Desid, Tenzin Rabgye, the King of Derge (Eastern Tibet), Sange Tenpa, expressed his desire to invite a Bhutanese Lama as his spiritual teacher, and Chamgon Ngawang

5 *Lhoi-chos-jung*

Gyaltshen, the Chosje of Seola, visited Derge and remained there for six to seven years.[6]

At the invitation of King Nyima Namgyal of Ladakh, Chosje Ngawang Gyaltshen also visited Ladakh in the year 1705, and was in the palace of the King for several years. He also visited Kashmir in the west from Ladakh on foot. Being a great scholar, he is said to have often discussed religion with the Yogis of that area in their own language. The king of Ladakh presented lands to him, on which he built the first Bhutanese monastery in Ladakh. He returned with a Prince of Ladakh who joined the State Monk Body of Punakha and in 1738 he became the 8th Jey Khempo under the name of Tenzin Norbu.[7]

Tago monastery was looked after by Phajo Drukgom Shigpo and his descendants, but when this lineage came to end the descendants of Drukpa Kunleg (the reincarnation of Phajo Drukgom Shigpo), such as Ngawang Tenzing (d. ca 1590), his son Tsewang Tenzin (1574-1643) and his son Tenzin Rabgye (1638-1696) did great service to the welfare of the Tago monastery as well as for the Drukpa Kargyudpa sect.[8]

The great services rendered to the literature of the Drukpa Kargyudpa sect by Shabdrung Ngawang Namgyal, the great abbot of Tsang, Jamyang Palden Gyamthso (1610-1684), Lhawang Lhodo Tempa (Sureshamati) and the Jey Khempos of Bhutan such as Pedkar Jungne (1604-1672), Sonam Ozer (1613-1689), Damchos Pedkar (1636-1708), Shakya Rinchen (1710-1759), Tenzin Chosgyal (1700-1767), Kunga Gyamtsho (1722-1772) and others, can be seen in the pages of their autobiographies and biographies.

The remarkable services rendered to this country by the Shabdrung Ngawang Namgyal, Tenzin Drukgyal (1591-1656), the first Desid, Tenzin Rabgye (1638-1696), the 4th Desid, Sherab Wangchuk (1697-1768), and the 13th Desid, are significant in the history of Bhutan.[9]

In 1907, Ugen Wangchuck was unanimously elected as the first hereditary King of Bhutan by the nation and he ruled for 19 years. His son, Jigme Wangchuck (1902–1952) ruled the country for 26 years. His Late Majesty Jigme Dorji Wangchuck, the 3rd hereditary King of Bhutan, succeeded his father and ruled for 20 years. Under his dynamic leadership, the country made great progress in the field of education, as well as social and economic development in friendly cooperation with India. At the same time, the ancient cultural heritage of Bhutan was preserved and the country's distinct identity was retained.

* *

6 *Ngawang Gyaltshen-namthar* ("Biography of Ngawang Gyaltshen")
7 *Ngawang Gyaltshen-namthar*
8 *Tenzin Rabgye Namthar* ("Biography of Tenzin Rabgye")
9 *Lhoi-chos-jung, Tenzin Rabgye Namthar,* and *Sherab-Wangchuck togjod* (Biography of Sherab Wangchuck)